

Na podlagi 2. točke 253. člena Statuta Univerze v Mariboru (Uradni list RS, št. 100/2023 – UPB 14 in 31/2024) je Senat Univerze v Mariboru na svoji 12. redni seji dne 18. 6. 2024 sprejel naslednja

NAVODILA O IZVAJANJU IZBIRNOSTI NA UNIVERZI V MARIBORU, št. 012/2024/N 7/417-PU

I. SPLOŠNO

1. člen (namen navodil)

(1) Z Navodili o izvajanju izbirnosti na Univerzi v Mariboru (v nadaljevanju: Navodila) se urejajo pravila, postopki in roki za izvajanje izbirnosti na Univerzi v Mariboru (v nadaljevanju: UM) v okviru kreditnega sistema na vseh stopnjah študija. Prav tako se z Navodili ureja vodenje evidenc študentov ter njihovih obveznosti, opravljenih na članicah UM ali na drugih univerzah v Sloveniji ali tujini.

(2) Navodila urejajo postopek izbirnosti za študente, pristojne referate članic Univerze v Mariboru in vodje študijskih programov.

2. člen (pomen izrazov)

(1) V teh Navodilih uporabljeni izrazi pomenijo:

- matična članica študenta: članica, na kateri je študent vpisan in na kateri se vodi njegova evidenca o študiju,
- članica gostiteljica: članica, ki za študenta ni matična, a v okviru katere ta opravlja študijske obveznosti učne enote, izbrane v okviru izbirnosti,
- druga univerza: katerakoli univerza v Sloveniji ali tujini, v okviru katere študent opravlja študijske obveznosti učne enote, izbrane v okviru izbirnosti,
- referat: pristojni referat za študentske oz. študijske zadeve matične članice oz. članice gostiteljice,
- vodja študijskega programa matične članice: vodja študijskega programa, na katerega je študent vpisan (odgovornost za potrditev vsebinske ustreznosti izbire), oz. vodja študijskega programa, v okviru katerega se izvaja učna enota, ki si jo je študent izbral (odgovornost za morebitno potrditev vsebinske in izvedbene ustreznosti izbire iz stebrov A1 in B),
- vodja študijskega programa članice gostiteljice: vodja študijskega programa, v okviru katerega se izvaja učna enota, ki si jo je študent izbral (odgovornost za morebitno potrditev vsebinske in izvedbene ustreznosti izbire iz stebra C).

3. člen (spolna slovnična oblika)

(1) V teh Navodilih se izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, uporabljajo kot nevtralni za vse spole.

4. člen **(omogočanje izbirnosti)**

(1) Obseg in način izbire izbirnih učnih enot je določen s študijskim programom študenta. Izbirnost je študentom omogočena, ko se prvič vpisujejo v prvi oz. v višji letnik. Dodatne učne enote (glej peti odstavek tega člena) si lahko študenti izberejo tudi ob vpisu v absolventsko leto, in sicer ob odobritvi matične fakultete in fakultete gostiteljice, z izjemo stebra D (glej četrti odstavek tega člena), kjer takšna odobritev ni potrebna.

(2) Izbirnost pomeni možnost, da lahko študent ob vpisu v novo študijsko leto izbere in nato opravlja eno ali več izbirnih učnih enot iz 5 stebrov izbirnosti:

- A. Programska oz. strokovna izbirnost (možnost izbire izbirnih učnih enot, ki so sestavni del letnika študija po študijskem programu ali smeri oz. drugi členitvi študijskega programa, v katerega je študent vpisan),
 - A1. Druga programska izbirnost (možnost izbire izbirnih učnih enot, ki so sestavni del nižjih letnikov študija študijskega programa ali smeri oz. druge členitve študijskega programa, v katerega je študent vpisan, oz. izbirnih/obveznih učnih enot, ki so del preostalih smeri oz. drugih členitev študijskega programa, v katerega je študent vpisan, in jih študent še ni izbral),
- B. Fakultetna izbirnost (možnost izbire izbirnih/obveznih učnih enot na drugih študijskih programih matične članice študenta, ki jih članica v določenem študijskem letu ponudi v fakultetno izbirnost),
- C. Medfakultetna izbirnost (možnost izbire izbirnih/obveznih učnih enot na študijskih programih drugih članic UM, ki jih članice v določenem študijskem letu ponudijo v medfakultetno izbirnost),
- D. Kreditno ovrednotena obštudijska dejavnost (v nadaljevanju: KOOD) (možnost izbire učnih enot, ponujenih v okviru kreditno ovrednotene obštudijske dejavnosti na UM v posameznem študijskem letu),
- E. Možnost izbire katerekoli učne enote na drugi univerzi.

(3) Učne enote iz stebra A (s podstebrom A1), B, C, D in E lahko študent izbere in opravlja tudi v okviru proste izbirnosti. Prosta izbirnost pomeni možnost, da lahko študent v obsegu, kot je določen z akreditiranim predmetnikom študijskega programa, v katerega je vpisan, izbere katerokoli učno enoto iz katerega koli stebra izbirnosti iz prejšnje točke tega člena. Omejevanje študentov, ki ni vezano na prekrivanje z učnimi enotami, ki jih je študent že opravil oz. na prekrivanje z učnimi enotami, ki so del akreditiranega predmetnika študijskega programa, v katerega je vpisan, ni dopustno. Vodja študijskega programa lahko v skladu s svojimi pristojnostmi o vsebinski ustreznosti izbire presoja le na podlagi četrtega odstavka 9. člena teh Navodil.

(4) Študent mora skladno z akreditiranim predmetnikom študijskega programa, v katerega je vpisan, izbrati izbirne učne enote na način, da skupaj z obveznimi učnimi enotami zbere najmanj 60 ECTS kreditnih točk na letnik.

(5) Obveznosti, ki si jih študent izbere in opravi nad kvoto 60 ECTS kreditnih točk na letnik (lahko jih izbere poljubno število), se dodajo v njegovo evidenco individualnih študentovih obveznostih (v nadaljevanju: IŠO) kot dodatne učne enote. Prištejejo se k skupni vsoti doseženih ECTS kreditnih točk, vendar se ne upoštevajo pri izračunu povprečne ocene študija, prav tako ne štejejo v kvoto kreditnih točk, potrebnih za napredovanje v višji letnik.

(6) Izbira učnih enot iz stebrov A (s podstebrom A1), B, C in D je na UM informacijsko podprta. Učne enote iz stebra E je treba obravnavati individualno/ročno, in sicer v skladu z internimi postopki

posamezne članice. Če elektronska prijava za vpis v novo študijsko leto ni možna, se postopek izbirnosti uredi ročno v referatu matične članice študenta.

(7) Izbirne učne enote so na voljo tudi študentom na izmenjavi. Ponudba je v domeni vsake posamezne članice v skladu s pravili, ki veljajo za študente na izmenjavi. Učne enote iz stebra D se za študente na izmenjavi v evidenco dodajajo ročno, študenti pa jih lahko (v primeru, če se tako izvajajo) izbirajo ob prihodu v zimskem in/ali poletnem semestru študija.

(8) Posamezne članice lahko ob zadostnem interesu študentov za posamezno učno enoto ponudijo drugi članici oz. drugim članicam UM (dislociranim članicam), iz katere prihajajo zainteresirani študenti, posebno oz. tudi dodatno izvedbo učne enote. Učne enote, katerih narava izvedbe to omogoča, se lahko ponudijo v e-obliki.

5. člen **(informiranje o izbirnosti in spodbujanje izbirnosti)**

(1) Članica UM je dolžna svojim študentom podrobno predstaviti vse oblike izbirnosti na UM, možnosti, ki jih za izbiranje predmetov nudijo študijski programi, v katere so vpisani, vključno z novostmi na področju izbirnosti, ter obrazložiti postopek izbirnosti.

(2) Članice UM spodbujajo izbirnost, kot jo opredeljujejo ta Navodila, v skladu z načeli bolonjske reforme in v prizadevanju za dvig kakovosti študija, za večjo izbirnost v programih, za povečanje sinergije na področju izobraževanja in raziskovanja ter v namene spodbujanja odgovornosti študentov pri oblikovanju individualizirane študijske poti posameznika in razvoju kompetenc v skladu z načrtano karierno potjo in potrebami družbe prihodnosti.

(3) S ciljem spodbujanja izbirnosti vsaka članica UM priznava študentom, ki se bodo vključili v izbirnost, učne enote oz. kreditne točke, opravljene v študijskih programih drugih članic UM oz. drugih univerz, ter nudi pomoč gostujočim študentom pri vključevanju v študij. Postopek priznavanja v primeru izbirnosti, opredeljene v teh Navodilih, v skladu s pravilnikom, ki na UM ureja postopke za ugotavljanje, preverjanje in priznavanje znanj ter merila za priznavanje znanj in spretnosti, ki jih kandidati pridobijo s formalnim in neformalnim učenjem pred vpisom in med študijem na Univerzi v Mariboru, ni potreben.

II. POSTOPEK IZVAJANJA IZBIRNOSTI ZA ŠTUDENTE

6. člen **(izbira in potrditev izbirnih učnih enot)**

(1) Študent v času vpisa iz ponudbe vseh stebrov izbire želene učne enote v skladu z akreditiranim študijskim programom.

(2) Prijava poteka na dva načina:

- elektronsko podprta prijava (sočasno z izpolnjevanjem elektronskega vpisnega lista za vpis v višji letnik);
- prijava s prijavnico, kadar elektronsko podprta prijava ni možna (npr. prijava brucev, ki še niso prevzeli digitalne identitete, študentov, ki se v višji letnik vpisujejo s sklepom ustrezne komisije, kandidatov, ki se v višji letnik vpisujejo po merilih za prehode med študijskimi programi oz. v skladu s postopkom za hitrejšo napredovanje).

(3) Izbira izbirnih učnih enot poteka po vrstnem redu prijavljanja do zapolnitve razpisanih mest (kvot), če so le-ta določena. Po zapolnitvi se učna enota umakne s seznama ponujenih učnih enot. V primeru, ko je posameznemu študentu izbira učne enote zavrnjena in se sprostí mesto, se predhodno zapolnjena učna enota vrne na seznam ponujenih učnih enot. V določenih primerih se lahko število prostih mest pri posamezni učni enoti poveča ali se razpiše dodatna skupina (glej sedmi odstavek 9. člena).

(4) Izbira izbirnih učnih enot iz stebra A ne zahteva potrditve. V ostalih primerih ustreznost izbire po preverbi omejitev iz četrtega odstavka 9. člena teh Navodil potrdita vodja študijskega programa, na katerega je študent vpisan, in vodja študijskega programa, v okviru katerega se izvaja učna enota, ki si jo je študent izbral, v primeru da so za izbrano učno enoto določeni posebni pogoji. V primeru nejasnosti se vodji študijskih programov uskladita med seboj. Izbiro učnih enot iz stebra D potrdi vodja študijskega programa, na katerega je študent vpisan, in sicer po tem, ko preveri omejitve v skladu s četrtem odstavkom 9. člena teh Navodil.

(5) Vpogled v potrjeno oz. zavrnjeno izbiro je študentom omogočen v spletnem AIPS-u.

(6) Študenti lahko nadomestijo izbirne učne enote, katerih izbira jim je bila zavrnjena, z učnimi enotami, ki so v okviru izbirnosti še na voljo. Študentom, ki jim je bila zaradi omejenih kvot onemogočena izbira zelenih učnih enot, je matična članica dolžna omogočiti izbiro drugih ustreznih učnih enot izmed svojih študijskih programov.

7. člen

(vključitev študenta v izvedbo učnih enot)

(1) Študent, ki si izbere izbirno učno enoto na drugi članici Univerze v Mariboru (ali izven nje), mora svoje študijske obveznosti opravljati v skladu z učnim načrtom in s pravili članice gostiteljice, krovno pa v skladu s pravilnikom, ki na Univerzi v Mariboru ureja preverjanje in ocenjevanje znanja na študijskih programih 1., 2. in 3. stopnje.

(2) Študent lahko učno enoto zamenja (tudi stebra D, kadar gre za prosto izbirnost v okviru študijskega programa) v primeru nepremostljivih okoliščin oz. utemeljenih razlogov (npr. vsebinsko ali časovno prekrivanje z obveznimi učnimi enotami študijskega programa, v katerega je vpisan) s soglasjem vodje študijskega programa matične članice ali od njega pooblaščne osebe najkasneje do 15. oktobra tekočega študijskega leta.

(3) V primeru odstopa od učne enote stebra D, kadar gre za izbiro učne enote kot dodatne učne enote, mora študent najkasneje do izteka semestra, v katerem poteka izvedba izbrane učne enote, to sporočiti pristojnemu referatu za študentske in študijske zadeve, da mu v referatu uredijo njegov IŠO. Enako velja tudi v primeru ostalih dodatnih učnih enot, ki si jih je študent izbral.

(4) Vse spremembe izbranih učnih enot se obravnavajo na prošnjo študenta in se v evidenco vnašajo ročno v referatu matične članice.

III. POSTOPEK IZVAJANJA IZBIRNOSTI ZA VODJE ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

8. člen

(odgovornost za izvajanje postopkov izbirnosti)

(1) V skladu z definicijo vodje študijskega programa iz Statuta Univerze v Mariboru je vodja študijskega programa po svoji funkciji zadolžen za vsebinski in izvedbeni vidik izbirnosti.

9. člen **(naloge vodje študijskega programa)**

- (1) Vodja posameznega študijskega programa na članici najkasneje do 1. 7. tekočega koledarskega leta pripravi seznam izbirnih učnih enot, ki jih bo članica v okviru tega študijskega programa ponudila v izbiro posameznega stebra izbirnosti za prihajajoče študijsko leto, in število mest za vključitev v posamezno učno enoto (minimalno in maksimalno kvoto, če je ta določena). Pri pripravi seznama lahko določi tudi posebne omejitve (npr. študenti katerih članic lahko izberejo posamezno učno enoto, število (kvoto) študentov drugih članic, ki si lahko učno enoto izberejo), če je to potrebno oz. če to zahtevajo učni načrti posameznih učnih enot študijskega programa članice v skladu s pogoji za vključitev.
- (2) Učne enote iz stebra C in D se ponudijo praviloma v poletnem semestru, in sicer ob četrtrkih po 15. uri, v kolikor je to mogoče.
- (3) Izbiro izbirnih učnih enot iz stebra A ne zahteva potrditve. V ostalih primerih ustreznost izbire po preverbi omejitev iz četrtega odstavka tega člena potrdira vodja študijskega programa, na katerega je študent vpisan, in vodja študijskega programa, v okviru katerega se izvaja učna enota, ki si jo je študent izbral, v primeru da so za izbrano učno enoto določeni posebni pogoji. V primeru nejasnosti se vodji študijskih programov uskladita med seboj. Izbiro učnih enot iz stebra D potrdi vodja študijskega programa, na katerega je študent vpisan, in sicer po tem, ko preveri omejitve v skladu s četrtrim odstavkom tega člena.
- (4) Pri pregledu izbranih učnih enot vodja študijskega programa preveri predvsem, če:
- izbrana učna enota (npr. obseg ECTS kreditnih točk) ustreza obsegu izbirnosti, kot jo omogoča predmetnik študijskega programa, v katerega je študent vpisan,
 - študent izpolnjuje morebitne dodatne pogoje za izbrano učno enoto (če so za posamezne učne enote z učnimi načrti določeni posebni pogoji glede predznanja),
 - ne gre za učno enoto, ki je po vsebinah in ciljih v večji meri enaka učni enoti, ki jo ima študent v svojem predmetniku ali jo je predhodno že izbral.
- (5) Vodje študijskih programov lahko ves čas trajanja izbire potrjujejo in zavračajo izbrane učne enote študentov. V primeru nejasnosti se vodja študijskega programa matične članice in vodja študijskega programa članice gostiteljice uskladita med seboj. Dokončne odločitve o izbiri morajo biti sporočene oz. potrjene najkasneje 2 delovna dneva pred zaključkom roka za vpis, ki je 30. 9.
- (6) V primeru učnih enot stebra D je poleg vodje študijskega programa, na katerega je študent vpisan, v postopek izbirnosti vključen tudi izvajalec učne enote kreditno ovrednotene obštudijske dejavnosti.
- (7) Vodja študijskega programa (za učne enote iz podstebra A1 ter stebrov B in C) in nosilec oz. izvajalec učne enote KOOD (za učne enote iz stebra D) lahko v primeru povečanega interesa za neko učno enoto (npr. zapolnjene vse postavljene kvote) v dogovoru z vodstvom fakultete, na kateri se učna enota izvaja, tudi povečata število prostih mest, razpišeta dodatno skupino ali presodita o tem, da se učna enota zaradi premajhnega števila zainteresiranih ne bo izvajala in sta s tega vidika pristojna za morebiti potrebno potrditev izvedbene ustreznosti izbire.

IV. POSTOPEK IZVAJANJA IZBIRNOSTI ZA REFERATE

10. člen

(urejanje in vodenje evidence izbirnosti)

- (1) Rok za ureditev izbirnosti v AIPS-u je najkasneje do 31. 7. tekočega koledarskega leta. Elektronska prijava za vpis se vklopi centralno 16. 8. oz. naslednji delovni dan, kadar je 16. 8. na dela prost dan, s čimer se omogoči tudi izbira izbirnih učnih enot v skladu s temi Navodili, če študent izpolnjuje pogoje za vpis.
- (2) Za študente na izmenjavi se učne enote iz stebra D dodajajo ročno, študenti pa jih lahko (v primeru, če se tako izvajajo) izbirajo ob prihodu v zimskem oz. poletnem semestru (glej sedmi odstavek 4. člena).
- (3) Učne enote iz stebra E je treba obravnavati individualno/ročno, in sicer v skladu z internimi postopki posamezne članice UM.
- (4) Če elektronska prijava za vpis v novo študijsko leto ni možna, se postopek izbirnosti uredi ročno v referatu matične članice študenta. Ročno se uredi v referatu tudi postopek izbirnosti za tiste študente, ki se vpisujejo v zadnjem prijavnem roku in zaradi časovne omejitve elektronska izbira ne bi bila več izvedljiva, za tiste študente, ki so pri izbiri izpadli zaradi zapolnitve kvot oz. neustrezne izbire v zadnjih dneh pred zaključkom elektronske izbirnosti ter študente, ki se vpisujejo po roku s sklepom študijske komisije.
- (5) Vse spremembe izbranih učnih enot se obravnavajo na prošnjo študenta in se vnašajo ročno v referatu matične članice študenta.
- (6) Opravljanje in evidentiranje študijskih obveznostih določa pravilnik, ki na Univerzi v Mariboru ureja preverjanje in ocenjevanje znanja na študijskih programih 1., 2. in 3. stopnje.

V. NAČIN FINANCIRANJA IZBIRNOSTI

11. člen

(financiranje izbirnosti)

- (1) Financiranje izvedbe učnih enot za študente, ki so si v okviru izbirnosti izbrali učne enote, ki jih je članica gostiteljica ponudila v medfakultetno izbirnost (steber C) oz. odobrila na prošnjo študenta ob hkratni privolitvi matične članice študenta, se ureja po postopku poračunavanja med članicami UM, skladno s pravilnikom, ki na Univerzi v Mariboru ureja realizacijo in poračunavanje sredstev zaradi izbirnosti v drugih študijskih programih.
- (2) Izvedba učnih enot v okviru kreditno ovrednotene obštudijske dejavnosti na UM se financira v skladu z določili 7.b člena pravilnika, ki ureja kreditno ovrednoteno obštudijsko dejavnost na UM.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen (prehodne določbe)

- (1) Do vzpostavitve informacijske podpore za izbiro dodatnih učnih enot se študenti za dodatne učne enote prijavljajo z oddajo prijavnega obrazca v referat matične članice študenta.
- (2) Do vzpostavitve informacijske podpore za izvajanje nalog vodij študijskih programov iz 9. člena teh Navodil potrjevanje izbire koordinira referat matične članice študenta.

13. člen (pričetek veljavnosti navodil)

- (1) Ta Navodila začnejo veljati naslednji dan po sprejemu na Senatu UM.
- (2) Z uvedbo teh Navodil prenehajo veljati Navodila o izvajanju izbirnosti med članicami Univerze v Mariboru, št. N 20/2009-41-AG s spremembami in dopolnitvami z dne 21. 6. 2010 in Navodila o izvajanju izbirnosti na Univerzi v Mariboru, potrjena na 13. redni seji Senata UM dne 27. 10. 2020.

**Predsednik Senata Univerze v Mariboru
Rektor Univerze v Mariboru
Red. prof. dr. Zdravko Kačič**